19e Jaar, No. 11. — 'SHERTOGENBOSCH. — Dingsdag 26 Januarij 1847.

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS-PRIJS
Voor de Stad. . ƒ 12.
Franco per post. » 14.

DICERE VERUM, QUID VETAT?
HORATIUS.

ADVERTENTIEN:
15 cents de regel.
behalve 35 cents zegel.

(Verschijnende driemalen in de week: Dingsdag, Donderdag en Zaturdag.)

KERKELIJKE STAAT.

ROME. Ter vervanging van Mgr. Rusconi, die in hoedanigheid van apostolisch delegaat naar Ancona gezonden is, heeft Z. H. Mgr. Amici benoemd tot de bediening van secretaris der commissie, welke benoemd is om eene betere verdeeling der bevoegdheden van de verschillende takken van het openbaar beheer te ontwerpen.

Den 6 januarij zijn de eerste vespers van het feest der Openbaring des Heeren in de kapel van het Quirinaal gezongen. Z. H. woonde dezelve bij met de kardinalen, het collegie der prelaten en andere aanzienlijke personen.

De groote plegtigheid van den dag werd reeds voorlijdig aangekondigd door eene dubbele losbranding van het geschut van Santo-Angelo. De paus, in zijn pauselijk gewaad en de tiaar op het hoofd, begaf zich naar dezelfde kapel, om op zijn troon gezeten, de plegtige hoogmis bij te wonen, welke gezongen werd door Z. Em. den Kardinaal Lambruschini, bisschop van Sabina. Na het evangelie heeft de E. P. Alduino Pateelsider, procurator generaal der dienaren van Maria, eene welgevloeide latijnsche redevoering op het feest gehouden.

De kardinalen, de aartsbisschoppen en bisschoppen, assistenten aan den troon, de romeinsche overheden, het collegie der prelaten en het gansche pauselijk hof woonde deze plegtige feestviering bij.

TURKIJE.

Volgens eene correspondentie uit Konstantinopel heeft de Verheevene Porte eene nota aan den franschen ambassadeur gericht, om hem te bedanken over de wijze waarop de heer van Tinale is ontvangen geworden.

ZWITSERLAND.

Genève 17 januarij. In een der laatste zittingen van den Grooten Raad heeft de heer Fazy-Pasteur een ontwerp van constitutie aangevallen, hetwelk eene vrij bittere woordenwisseling ten gevolge heeft gehad.

Tegenwoordig heerscht te Genève eene groote en algemeene gisting. Op uitnoodiging van den Grooten Raad heeft het voorloopig bestuur de volgende proclamatie aan het volk gericht:

» Medeburgers!

» Eene gewigtig vraagstuk houdt de vaderlanden van het gemeenebest bezig; vertrouw aan de gevoelens welke u tot heden geleid hebben zult gij de bedaardheid den uitslag hunner beraadslagingen verwachten.

» Hierdoor zult gij een nieuw en schitterend bewijs leveren van het vertrouwen dat gij steh in het gouvernement, aan hetwelk gij de taak hebt opgedragen om het schip van den Staat in deze moeilijke tijden te besturen.

» Wij zult erkennen dat de schoone en eervolle taak door Genève in het Zwitsersch verbond ingenomen in de weegschaal van kunnen gesteld worden door overdelijke vertoningen en dat de vijanden onzer revolutie welligt reeds daarop rekenen, om hunne misdadige ontwerpen tot stand te brengen.

» Slaat dus niet te ligt geloof aan de geruchten, welke de kwaadwilligheid verspreidt en vergroot; weest waakzaam, doch stelt uw vertrouwen in het voorloopig bestuur en in den Grooten Raad; zij zullen kunnen pligt niet verzaken, en zijn sterk genoeg om denzelven te vervullen.

— De beweging duurt steeds voort en krijgt een aanzien van ernst, hetwelk de proclamatie van het gouvernement nog verhoogd heeft. Er loopen allerlei geruchten over de plannen van het fransch gouvernement, ten aanzien van Zwitserland. Alle weldenkenden verheugen zich over de door Freiburg behaalde zegepraal.

» Thans is de tekst bekend van het antwoord van het Vorort aan de ministers van Rusland, Pruisen en Oostenrijk, daar het eenigsins afwijkt van het verslag hetwelk wij daarvan, volgens den fransehen Constitutionnel gegeven hebben, deelen wij die antwoord letterlijk mede:

» Naauwelijks hebben de voorzitter en de uitvoerende raad van het kanton Bern, krachtens het eedgenootschappelijk verdrag, tusschen de 22 vereine kantons, den 7 augustus 1815 gesloten, hunne betrekking aanvaard, of Z. Exc. de baron von Kayserfeld, ambassadeur van Oostenrijk en de baron von Pentz, zaakgelastigde van Pruisen hebben hun, bij een nota van den 10 (11) dezer maand verklaard, dat zij hunne vriendschappelijke betrekking met de Zwitersche Confederatie, door het orgaan van het Vorort, zouden aanhouden, onder de stellige voorwaarde dat het eedgenootschappelijk verbond, oorsprong der magt, welke thans door Bern uitgeoefend wordt, niet zou geschonden worden in zijnen geest noch aangerand in zijne toepassing.

» Even aangenaam als het den uitvoerenden raad van het kanton Bern, als Vorort, is, met Uwe Excellentie betrekkingen aan te houden, even opregt dort het denzelvenvleed dat die betrekkingen aanvangen door een zoo buitengewone, en van de vorige afwijkende mededeeling.

» De voorzitter en de uitvoerende raad van het Vorort zullen altijd zorg dragen meer en meer, op den grondslag eener volkomene wederkeerigheid, de betrekkingen te bestendigen, welke de Zwitersche Confederatie zoo gaarne met alle bevriende Staten onderhoudt. Wat betreft de leiding door het Verort gegeven aan de inwendige aangelegenheden van Zwitserland, de voorzitter en de uitvoerende raad mogen niet nalaten Uwe Excellentie te doen opmerken, dat zij van die leiding alleen jegens de verbondene kantons verantwoording verschuldigd zijn; dat zij daarenboven, niets meer ter harte nemende dan de volkomene vervulling der pligten, welke hun opgelegd, vastelijk besloten hebben ijverig de onafhankelijkheid van Zwitserland en van het gebied gezag te handhaven en vooral aan alle wederstand te bieden, welke ten doel zou hebben in de inwendige aangelegenheden der Confederatie tusschen beide te komen."

ENGELAND

LONDEN 19 Januarij. De zitting van het Parlement is heden door de koningin in persoon geopend. Ondanks de stronge koude drong zich eene groote menigte in het Park te zamen om den koninklijken stoet te zien voorbij trekken.

De koningin, vergezeld van prins Albert, den hertog van Norfolk en de hertogin van Sutherland heeft het paleis van Buckingham verlaten, gezeten in de groote staatskoets, met acht paarden bespannen en heeft zich aldus naar het Hoogerhuis begeven.

Toen de koningin de zaal binnentrad, bleven de pairs en de pairsvrouwen staan, tot dat de koningin haren troon gezeten, hen uitnoodigde te gaan zitten. De lord kanselier bood toen, eenedame buigende, aan de koningin de troonrede aan en bevel aan den daartoe bevoegden deurwaarder, de kamer der Gemeenten voor de bode van de kamer der leden te dagen. Eenige minuten later kwam de spreker, vergezeld van een aantal leden en daarna deed de koningin voorlezing der volgende rede, waarvan wij in ons vorig nommer reeds eenige uittreksels hebben medegedeeld:

» Mylords, en Mijne Heeren.

» Het is met de grootste smart dat ik, u op nieuw te zamen roepende, uwe aandacht moet vestigen op de schaarschte van levensmiddelen, welke in Ierland en in een gedeelte van Schotland woedt.

» In Ierland vooral, heeft het verlies van het gewoon voedsel des volks, groote rampen, ziekten en eene groote toeneming der sterfte onder de arme standen veroorzaakt. De misdrijven zijn talrijker geworden, vooral jegens de eigendommen en in eenige gedeelten des lands heeft de omloop der levensmiddelen geene veiligheid meer gevonden.

» Met het doel om die kwalen te verzachten is aan een groot aantal menschen werk verschaft en zijn dagloonen uitbetaald, overeenkomstig de wet in de laatste zitting van het Parlement aangenomen. Eenige afwijkingen van die wet, door den onderkoning van Ierland toegestaan om dezelve beter te doen werken, zullen, naar ik hoop uwe bekrachtiging erlangen. Er zijn maatregelen genomen om den drang der behoeften te verlichten in die districten, welke het verst afgelegen zijn van de gewone voorraadsbronnen. De misdrijven zijn, zooveel mogelijk, door het leger en de politie beteugeld.

» Ik acht mij gelukkig te mogen opmerken dat in zelfs der ongelukkigste distrikten het geduld en de gelatenheid des volks allervoorbeeldigst zijn. De mislukking van den oogst in Frankrijk, Switserland en andere staten van Europa, heeft de moeijelijkheid nog vergroot om genoegzame voorraad van levensmiddelen te bekomen.

» Gij zult de nadere maatregelen te onderzoeken hebben, welke genomen zullen moeten worden, om de thans bestaande ellende te lenigen; ik beveel aan uwe ernstige aandacht de vraag, of door eene vermeerdering, voor eenen bepaalden tijd, der gemakkelijkheid van den invoer van koren uit vreemde landen, en door het verleenen van meerdere vrijheid aan den invoer van suiker, bestemd voor de brouwerijen en stokerijen, men op eene doelmatige wijze den voorraad van levensbehoeften zal kunnen doen aangroeijen.

» Ik moet insgelijks uwe ernstige aandacht inroepen op den voortdurenden toestand van Ierland. Gij zult bevinden, dat het afzijn van elke staatkundige aanhitsing u eene gunstige gelegenheid aanbiedt, om zonder hartstogtelijkheid, de maatschappelijke gebreken te onderzoeken, welke aan dat gedeelte van het vereenigd koningrijk kwagen. Onderscheidene maatregelen zullen u voorgedragen worden. Indien zij door het Parlement aangenomen worden, zullen zij strekken om het welzijn der groote meerderheid des volks te vermeerderen, den landbouw aan te moedigen en den wedijver te verminderen in het inbezitkomen der gronden, een wedijver, welke eene overvloedige bron is geweest van misdaden en ellenden.

« Het huwelijk der Infante Luisa Fernanda van Spanje met den hertog van Montpensier heeft aanleiding gegeven tot eene correspondentie, tusschen mijn gouvernement en die van Frankrijk en Spanje.

« De vernietiging van den vrijen staat Krakau is mij voorgekomen eene zoo openlijke schennis, te zijn van het traktaat van Weenen, dat ik bevolen heb een protest tegen deze handeling te doen gewerden aan de hoven van Weenen, St. Petersburg en Berlijn, welke contrakterende partijen waren. Afschriften dezer verschillende bescheiden zullen u ter inzage gegeven worden.

« Ik heb het stellig vertrouwen dat de vijandelijkheden op de rivier de Plata, welke den handel zoo lang onderbroken hebben, weldra een einde zullen nemen, mijne pogingen gevoegd bij die des konings der Franschen zullen ernstig naar dat doel gerigt zijn.

« Mijne betrekkingen met de vreemde Mogendheden boezemen mij, over het algemeen, het grootste vertrouwen in voor het behoud des vredes.

« Mijne Heeren van de kamer der Gemeenten.

» Ik heb de begrooting doen in gereedheid brengen, teneinde te voorzien in de behoeften van de openbare dienst, tevens alle mogelijke acht op bezuiniging slaande.

» Mylords en Mijne Heeren.

» Ik heb bevolen dat al de noodige toebereidselen zouden gemaakt worden tot de uitvoering der wet in de laatste vergadering van het Parlement aangenomen, betrekkelijk de oprigting van regtbanken in elke plaats, bestemd om tot betaling van kleine schulden te dwingen. Ik hoop dat alzoo op eene stoffelijke wijze de handhaving der burgerlijke regten in alle deelen des lands bevorderd zal worden.

» Ik beveel aan uwe aandacht de maatregelen, welke u zullen voorgedragen worden om den gezondheidstoestand der steden te verbeteren; dit is een gewigtig onderwerp hetwelk gij voorzeker naar waarde schatten zult.

» Ik heb een diep besef der weldaden, welke de Voorzienigheid, na een ongelukkig jaargetijde, zoo dikwijls aan de natie bewezen heeft en ik vertrouw deze gewigtige zaken aan uwe zorgen, volkomen overtuigd dat uwe beraadslagingen door eenen geest van onpartijdigheid zullen geleid worden; ik hoop dat het tegenwoordig lijden van mijn volk verzacht en dezelfs toekomstig tot verbeterd zal worden door middel der beraadslagingen uwer wijsheid. »

LONDEN 20 januarij. De beraadslagingen over het adres in het Hooger- zoowel als in het Lagerhuis, zijn gekenmerkt geworden door eene uiterste gematigdheid van de zijde der redenaars, die achtereenvolgens het woord gevoerd hebben. De oppositie heeft slechts eenige verwijtingen van onbeschiktheid aan het kabinet gedaan en men kan veilig zeggen, dat er in de beide vergaderingen eenparigheid geheerscht heeft, om eene krachtdadige en welmeenende zamenwerking te verleenen aan de maatregelen van onderstand, welke ten behoeve van Ierland zullen voorgesteld worden. Wat de buitenlandsche staatkunde van het kabinet aangaat, zij is blootgesteld geweest aan eenige bedenkingen in de twee groote aangelegenheden, welke heden op het tapijt gebragt zijn; het huwelijk van den hertog van Montpensier en de vernietiging van Krakau.

De heer d'Israëli heeft in het Lagerhuis volgehouden dat noch het huwelijk Montpensier noch de inlijving van Krakau met Oostenrijk eene schennis der tractaten daarstellen.

Sir Robert Peel, die na hem het woord voerde, deelde niet in zijn gevoelen, vooral wat aangaat de laatste gebeurtenis.

Lord John Russell heeft, in zijne verdediging van het gedrag des kabinets in de zaak van het huwelijk Montpensier, stellig de verzekering tegengesproken dat prins Leopold van Saksen-Coburg door het engelsch gouvernement vooruit zou gezet zijn als kandidaat naar de hand der koningin van Spanje. Hij heeft zijn diep leedwezen betuigd, dat hij het gedrag van het fransch gouvernement in deze zaak niet kon goedkeuren en verklaard dat het niet de schuld is van het engelsch kabinet, indien de banden van vriendschap, welke bij zoo vurig verlangt tusschen beide volkeren te zien bestaan, oogenblikkelijk verslapt zijn.

Lord Russell heeft zich volgenderwijs over de zaak van Krakau uitgelaten: « Wat betreft de vernietiging van den staat van Krakau, ik geloof dat er geen verschil van gevoelen in deze kamer noch elders bestaat over den aard dezer handeling. Het schijnt dat de smet welke reeds op de eerste verdeeling van Polen, — eene goddelooze daad welke, in de nieuwere geschiedenis het meest den vloek der volkeren waardig is — kleeft, het schijnt, zeg ik, dat die smet zich gehecht heeft op dat laatste gedeelte van den poolschen staat, en dat zij de Mogendheden, die deel hebben genomen aan de inlijving van Krakau met de Staten van den keizer van Oostenrijk, heeft doen besluiten, al hunne verbindtenissen te vergeten en, met de meeste voorbarigheid, en, naar mijn inzien zonder eenige geldige beweegreden, misbruik te maken van hare magt. »

Lord Palmerston heeft geen ander deel genomen aan de beraadslagingen, dan om eenige dwalingen te herstellen door den heer d'Israëli begaan over de uitlegging der traktaten. De graaf van Montemolin heeft in den persoon van lord John Manners eenen verdediger zijner regten gevonden. Deze redenaar heeft beweerd dat het fransch gouvernement zich zeer hatelijk gedragen heeft jegens den zoon van don Carlos, omdat deze de verbindtenissen niet heeft willen aangaan welke het van hem vergde voor de ondersteuning, welke het zou geleend hebben aan zijne aanspraak op de hand van koningin Isabella. Overigens is de kwestie der buitenlandsche staatkunde slechts *subsidiair* aangeroerd; zij zal hervat worden na de mededeeling der diplomatieke stukken aangaande die twee aangelegenheden.

Het adres is in de beide kamers zonder amendement of tegenstand aangenomen.

— Heden ten twaalf ure heeft het Hoogerhuis zich *en corps* naar het paleis van Buckingham begeven om het gisteren aangenomen adres der koningin aan te bieden.

— Aanstaanden maandag zal lord John Russell aan het Lagerhuis en de markies van Lansdowne aan het Hoogerhuis de maatregelen aanbieden welke bestemd moeten zijn, om den toestand van Ierland te verbeteren. Het ontwerp betrekkelijk de gedeeltelijke afschaffing der regten op de granen zal in deze zitting van vrijdag aangevoerd worden.

— De graaf de Montemolin woonde gisteren de koninklijke zitting bij.

— Uit Londen meldt men dat de hertog van Buckingham, een der voornaamste hoofden van de partij des landbouws, thans als bemiddelaar optreedt tusschen sir Robert Peel en lord Stanley, teneinde eene herrijzing van de behoorden te partij tot stand te brengen.

— Onder het opschrift: *Hongersnood*, leest men in den *Standard*:

» Het gerucht loopt dat het gouvernement zich verbonden heeft, om van af donderdag aanstaande geen oorlogschip meer te gebruiken tot het vervoer van levensmiddelen uit vreemde havens; deze schepen zullen alleen dienen om levensmiddelen te vervoeren uit de voornaamste havens van Engeland naar de verschillende punten der Iersche kusten, alwaar de ellende het hoogste gestegen is.

» Dagelijks wint de meening veld dat er in het land niet meer dan voor eenige weken voorraad is en dat, zonder belangrijke invoeren, de hongersnood zoowel de hoogere klassen als de boeren en werklieden zal aanvallen.

— 21 januarij. De ambassadeur van Frankrijk heeft voor de zitting van de opening van het parlement eene lange conferentie gehad.

— Het Lagerhuis heeft gisteren na eene vrij lange discussie het adres van antwoord aangenomen. Heden is hetzelve aan de koningin te Windsor overgebragt.

— Geen der ambassadeurs van de noordsche mogendheden, noch iemand van het personeel hunner ambassades hebben de openingszitting bijgewoond, ten gevolge der mededeeling welke hun gedaan is van de zinsnede der troonrede betrekkelijk Krakau. Zij hebben daardoor van hun ongenoegen over die zinsnede willen doen blijken.

— De koningin heeft den volgenden brief aan den aartsbisschop van Canterbury, primaat van Engeland en van den aartsbisschop van York geschreven:

Victoria Regina.

Zeer eerwaarde vader in God, onze zeer getrouwe en welbeminde raadsman, hartelijken groet!

Aangezien een groot gedeelte der bevolking zo in Ierland als in eenige distrikten van Schotland onder eenen wreeden nood lijdt, tengevolge van het gebrek aan dezelfs gewoon voedsel; en aangezien een groot getal onzer onderdanen vrijwillige inschrijvingen hebben geopend, om hen te hulp te komen en ons tevens verzocht hebben onze koninklijke brieven te rigten aan den lord-aartsbisschop van Canterbury en aan den lord-aartsbisschop van York, om hen te magtigen in hunne respectieve gewesten bijdragen in te zamelen tot hetzelfde liefdadig doel,

Hebben wij, al het vorenstaande in onze koninklijke overweging nemende, en steeds bereid om de krachtdadigste ondersteuning en bescherming aan zulke menschlievende en liefdadige handelingen te verleenen, goedgevonden genadiglijk aan hun verzoek te voldoen, en wij bevelen dat deze onze brief door u zal medegedeeld worden aan de verschillende onderhoorige bisschoppen uwer provincie, hen uitdrukkelijk uitvoodigende zorg te dragen, dat dezelve op zondanigen zondag, dezer of der volgende maand en in zoodanige plaatsen, als de genoemde bisschoppen zullen bepalen, afgekondigd worde, en dat, in deze omstandigheid, de bedienaren van elke gemeente, ernstig hunne gemeentenaren vermanen tot eene onbekrompene bijdrage, welke de volgende week aan hun

huizen zal opgehaald worden door de kerkmeesters of armbezorgers van elke parochie; de bedienaren der onderscheidene gemeenten, zullen de aldus ontvangene gelden middelijk moeten storten in handen der engelsche bank, om door deze tot het hiertoe aangewezen heilzaam doel besteed te worden.

En met deze groeten [illegible] hartelijk.

Gegeven op ons paleis St. James den 13 januarij 1847 van onze regering het tiende.

— 22 januarij. Gisteren heeft lord John Russell in het Lagerhuis de beweegredenen blootgelegd welke hem genoopt hebben de tijdelijke afschaffing der graanwet en de schorsing der scheepvaartacte voortestellen. Deze beweegredenen zijn de rijzing van den prijs der granen, de vrees voor eenen hongersnood, de behoefte aan buitengewone voorziening in Ierland en de onmogelijkheid om daaraan te voldoen zonder de vreemde schepen te magtigen, met vrijdom van regten granen naar de engelsche havens te brengen. Lord John Russell stelt dus voor, om tot den 1 september aanstaande de regten op de granen af te schaffen, het aan het Parlement overlatende om later te beslissen of die afschaffing nog verlengd moet worden, dan wel of men tot den tegenwoordigen toestand van zaken terug zal komen. Hij zal eveneens handelen met de wet op de scheepvaart. Niemand twijfelt op die maatregelen zullen met eenparige stemmen door de beide Kamers aangenomen worden.

SPANJE

MADRID, 14 januarij. De *Tiempo* van heden, meldt, naar de *Militar espanol*, dat het gouvernement eene depeche van den kapitein generaal van Katalonie ontvangen heeft, waarbij de tijding wordt medegedeeld der vernieling der carlistische benden, die op het grondgebied verschenen waren.

— De Senaat heeft den 14 dezer een aanvang gemaakt met de beraadslagingen over het adres van antwoord. Het ontwerp door den heer Burgos opgemaakt, behelst eenige vijandige strekkingen tegen het tegenwoordig kabinet. De heer Istaritz, voorzitter van den raad heeft het woord opgevat om de Commissie uit te noodigen, onbeschroomd voor hare meening uit te komen en stellig te verklaren of zij het gedrag van het gouvernement afkeurde? Ja dan neen. Het antwoord van den heer Burgos was geheel ontwijkend. Een enkel Senateur, de heer Lasserranga, voormalig minister in het kabinet van den heer Olozoga, heeft eene redevoering tegen het kabinet gehouden.

MADRID 16 januarij. Den 10 is een oproer te Pampeluna uitgebroken onder de kreten van: leven de Fueros! leven Cabrera en Montemolin! Sedert dien tijd broeijen de benden steeds aan en het gouvernement heeft versterkingen van troepen derwaarts gezonden.

— Over de aankomst van Cabrera in Katalonie heerscht nog altijd onzekerheid. Men gelooft echter niet dat hij dat grondgebied reeds betreden heeft, wijl er nog geene beweging zigtbaar is.

FRANKRIJK.

PARIJS, 21 januarij. Er zijn sedert eenige dagen aan een aantal regimenten bevelen gezonden om naar de plaatsen op te rukken, welke het meeste bedreigd worden door muitsten, ten gevolge der duurte van de granen. Naar Douaan zijn ingelijke troepen gezonden.

— Bij koninklijk besluit van 19 dezer is de uitvoer van gedroogde groenten en aardappelen verboden tot den 1 julij aanstaande.

— De Kamer der Pairs heeft dadelijk na de redevoering van den heer Guizot de beraadslagingen geopend over het § van het adres van antwoord, handelende over het huwelijk van den hertog van Montpensier. De redevoering des ministers van buitenlandsche zaken schijnt op de vergadering eene gunstige uitwerking gehad te hebben. Al de dagbladen doen regt wedervaren aan het schoone talent, hetwelk de heer Guizot bij die gelegenheid heeft aan den dag gelegd.

In hare zitting van den 21 heeft de Kamer de beraadslagingen geopend over het § betrekkelijk Krakau. De heer de Montalembert, welke men steeds den eersten in den strijd vindt, wanneer het de verdediging der zaak van Polen geldt, heeft in eene schitterende redevoering, de regten doen uitkomen, welke de Weenertraktaten aan de republiek Krakau gewaarborgd hebben. De hertog d'Harcourt en de graaf de Tascher hebben na hem het woord gevoerd en zich even als hij vereenigd met het protest, waarvan in de troonrede melding wordt gemaakt, tegen de jongste handeling der drie Noordsche Mogendheden.

— 22 januarij. De kamer der Pairs heeft gisteren, na eene schitterende beraadslaging waaraan de heeren de Montalembert, d'Harcourt, de Tascher en Villemain deel genomen hebben de zinsnede van het adres betrekkelijk de inlijving van Krakau aangenomen.

De heer Guizot heeft geene aanleiding gevonden, om in deze zitting het woord te voeren. Hij heeft zich vergenoegd, met twee aanmerkingen in het midden te brengen: de eene om te wijzen op de eenstemmigheid van het ministerie en der kamer omtrent Polen en de volmaakte eensgezindheid van de zinsnede van het adres met de taal, welke het gouvernement in deszelfs protest gebezigd heeft; de tweede om aan de kamer kennis te geven van eene nota door het russisch kabinet aan het fransch gouvernement gezonden, uit welke blijkt dat het niet in de bedoelingen des keizers ligt, om het laatste spoor van het koningrijk Polen te verdelgen door hetzelve met het keizerrijk in te lijven.

In de zitting van heden heeft de markies de Barthelemy zijne verwondering te kennen gegeven dat het programma der tegenwoordige zitting geen woord spreekt over de vrijheid van onderwijs. De graaf de Montalembert heeft dezelfde bedenking in het midden gebragt. Op deze interpellatien heeft de heer Guizot geantwoord dat het kabinet zich binnen zeer korten tijd, bezig zal houden met het opstellen van een wetsontwerp, hetwelk onmiddelijk aan de wetgevende magt zal voorgedragen worden. Hij heeft er bijgevoegd dat al de leden van het kabinet het eens zijn omtrent de beginselen, welke tot grondslag moeten verstrekken tot de wet voor de vrijheid van onderwijs.

— De tijding, als of de H. Vader aan den E P. Lacordaire een zilveren kruis zou gezonden hebben, is bevonden ongegrond te zijn.

BELGIE.

BRUSSEL 22 januarij. Bij den aanvang der zitting van gisteren heeft de Kamer den heer Heyvaert benoemd tot griffier bij de rekenkamer, daarna heeft zij artikel 4 en 5 van de begrooting over justitie, handelende over de gestichten van liefdadigheid, aangenomen.

— 23 januarij. De kamer heeft gisteren, na de aanneming van het nieuwbenoemd lid, den heer E. de s'Tercaes, de beraadslagingen over de artikelen van de begrooting van justitie voortgezet.

NEDERLAND.

's HERTOGENBOSCH, 25 Januarij.

Naar men vernoemt, zal op zondag avond 31 januarij aanstaande, in de societeit *Casino* alhier, een groot vocaal en instrumentaal concert, ten voordeele der armen dezer stad worden gegeven, waarvoor de ingangsprijs op 75 centen is bepaald.

Ter aanmoediging der algemeene deelneming aan dit weldadig doel, wordt bij de inteekenlijsten aan het publiek kennis gegeven, dat de inteekenaars bij ieder ingangskaartje, ter uitdeeling aan de armen zullen bekomen, *twee* kaartjes, ieder voor 1½ Ned. Pond brood, en *drie* kaartjes, elk voor eene portie soep.

Men vertrouwt, dat dit concert, hetgeen door de voornaame musikale talenten dezer stad zal worden opgeluisterd, door een talrijk publiek zal worden bezocht.

— Volgens de deswege bij het departement van binnenlandsche zaken ingekomen berigten, is in de geldleening van een millioen gulden, uitmakende de vierde serie der negotiatie van acht millioen gulden, tot goedmaking der kosten van droogmaking van het Haarlemmer-meer, waarin de deelneming bij het daarvan publiek gemaakte berig was opengesteld, ingeschreven als volgt:

te Amsterdam	voor	ƒ 5,159,000
» Rotterdam	»	» 3,600,000
» 's Gravenhage	»	» 295,000
» Middelburg	»	» 15,000
» Utrecht	»	» 104,000
» Zwolle	»	» 21,000
» Leeuwarden	»	» 21,000
» Groningen	»	» 22,000
» Assen	»	» 1,000
Dus te zamen voor		ƒ 9,229,000

— De zaak van den heer Thieme, uitgever der *Arnh. Ct.*, vervolgd wegens zeker artikel, getiteld: *Vreemde Dingen*, laatstelijk voor het hof van Zuid-Holland veroordeeld, zal den 2 februarij voor den Hoogen Raad gebragt worden; op welken dag rapport in die zaak zal worden uitgebragt. De heer Mr. Donker Curtius zal wederom als verdediger voor den appellant in cassatie optreden.

— Door den Raad van administratie van de Holl IJzeren-Spoorweg-Maatschappij is vastgesteld geworden, dat tot vervoer van koopmansgoederen over den spoorweg van Amsterdam tot 's Gravenhage kunnen afgehuurd worden afzonderlijke transportwagens, voor zoo verre die voorhanden zijn, tot een *maximum* van lading van 4500 Nederl. p. (*Ned. St.*)

— De marquis de Thouars is des avonds van den 16 dezer, laatst van Bergen-op-Zoom, gevankelijk te Zierikzee binnengebragt.

LATERE BERIGTEN.

Het turksch gouvernement heeft thans bepaaldelijk verklaard dat het de inlijving van Krakau als strijdig met de traktaten afkeurt.

Z. H. de Paus heeft bij een dekreet van den 3 januarij den uitvoer van granen langs de romeinsche havens verboden. Deze maatregel heeft ten gevolge gehad dat de wanordelijkheden, welke hier en daar hebben plaats gehad, ten gevolge der duurte van de granen, gestild zijn.

De fransche Kamer der Pairs heeft den 22 het ontwerp van adres goedgekeurd met 144 stemmen tegen. Hetzelve is een bloote weerklank der troonrede.

De belgische Kamer heeft den 23 de begrooting voor justitie, benevens het wetsontwerp betrekkelijk de onvervreemdbaarheid der weduwenpensioenen aangenomen.

Het wetsontwerp betrekkelijk den vrijen invoer van vreemde granen en meelsoorten is den 22 door de Kamer der gedeputeerden, bijna zonder beraadslaging aangenomen.

Ingezonden Stukken.

DE VERLATENEN.

December 1846.

De Maasstroom was met ijs bezet,
» Langs gansch den waterplas;
De Landstreek lag in sneeuw gehéld,
» Op boomen, kruid en gras.
De morgenwind, woei snerpend koud,
» Met hoilend, droef geluid;
En Phebus zwakke glans werd steeds,
» Op d' ijsdam afgestuit.

En viel de jagtsneeuw vlokkend neêr,
» Met hoopen op het veld;
En woei de wind met feller kracht,
» En ijselijk geweld;
En was, ofschoon de dagtoorts scheen,
» Het noodweêr niet bedaard;
Nog altijd heerschte grimmig streng,
» De wintergod op d' aard.

Een hut, ach neen! een bergspelonk,
» Van onder aan den dijk,
Staat op de scheiding van den grond,
» Der Dorpen *Veen* en *Wijk*.
In dit ellendig woonverblijf,
» Voor dieren onbekwaam,
Daar wonen, Hemel! welk een lot,
» Een heef gezin te zaam.

De Vader ligt er uitgestrekt,
» Te kampen met den dood;
Terwijl *de Kinderen* met geschreid,
» Steeds roepen: » geef ons brood!"

De Moeder zinkt vertwijfeld neêr,
» Met los gereten haar;
Zij huilt en jankt als 't wilde dier,
» Met schrikkelijk gebaar:

» Mijn God! riep zij wanhopig uit,
» Wat is ons noodlot hard!
» Waarom, laat g' ons ter prooi, o Heer!
» Van honger, koû en smart?
» Geen bete broods, geen vonkje vuur,
» Voor mij, voor man en kroost;
» Geen hulp en bijstand, wordt ons deel,
» Zelfs niet de minste troost.

» Staak, lieve vrouw, uw' klagten toch,
» Geef God toch niet de schuld:
» Laat af, uw angstig noodgeschrei,
» En matig 't ongeduld:
» O neen, mijn God! 't is niet uw werk,
» Ofschoon 't uw wil mag zijn;
» Dat ik door honger en kou verteer,
» En krimpend lig van pijn.

» Laat af, geliefde kinderen toch,
» Omknelt me niet de borst;
» Gij weet, dat heel mijn ligchaam is,
» Bevroren door de vorst.
» Gij ziet, door eigen nood gekweld,
» Niet hoe uw Vader lijdt;
» Noch hoe uw' Moeder hoop'loos staart,
» En bange tranen schreit.

» Kom, Vrouw, komt kind'ren hoort naar mij,
» Want straks is 't wis te spa;
» En plaatst u langs mijn leger neêr,
» Aleer mijn sterfuur sla.
» Gij beste Vrouw, gij kinderen weet,
» 'k U altijd heb bemind;
» Hoe 'k bij het ned'rigst stukje brood,
» Was vrolijk, welgezind.

» Ik heb geslaafd, gewerkt, gevroed,
» Mijn ganschen leeftijd door,
» En was te vreden met mijn lot,
» En 't geen mij GOD beschoor.
» Maar deze winter, streng en koud,
» Zonder dek, vuur, of brood,
» Is oorzaak van uw aller rouw,
» En van mijn' vroegen dood.

» Zoodra ik dus niet meer zal zijn,
» Van lijden druk verschoond;
» Valt dan voor 't aanzigt van Hem neêr,
» Die in den Hemel woont.
» En smeekt met kinderlijken zin,
» Van daar de hulpe af;
» Die hier tijkwerf is afgebeên,
» Doch die men ons niet gaf.

» Vertrouw dan op dien Liefde-God
» En op zijn Vaderhart,
» Die droogt der weezen tranen op
» En leenigt weeuwen smart:
» Zoo sprak met afgebroken stem
» En weemoed in den blik,
» De van een elk verlaten Man
» En gaf den laatsten snik. (*)

(*) *Zoodanige Tooneelen als welke hier zijn besongen, zullen bij* het handiastelijk verbroken evenwigt der standen, *zich meer en meer voordoen: de middenklasse, die vaste steun der Maatschappijen! aan welken eigenlijk alle welvaart konen moeten, wordt te zeer door allerlei lasten en rampen bezocht, dan dat dezelve voor hunne natuurgenoten eenige opofferingen meer kunnen doen, het is dus nu* voor de Rijken *dat hulp en redding wordt ingewacht.*

Verbergen we 't ons niet, dat de nood groot, ja zeer groot is; de veroordeelingen van bedelaars vermenigvuldigen, de gevangenissen worden opgepropt, zoodanig dat nieuwe credieten moeten geopend worden; — zal men dan nimmer inzien dat het kwaad in de oorzaken moet worden aangetast.

Onnoemelijke kapitalen worden voor deze of gene aardigheid op het spel gezet; Maatschappijen van allerlei aard en strekking worden opgerigt, maar men heeft er nog niet aan gedacht, eene Maatschappij te vormen, die enkel ten doel heeft, aan de arbeidende klasse werk te verschaffen, opdat hunne kieschheid en eergevoel niet worden gekwetst, en zij door arbeidzaamheid en billijk loon, hunnen rang in de Maatschappij kunnen behouden; — spreker is de zaak moetjelijk doch onmogelijk is zij niet.

H. G. C.

» Nog viel de jagtsneeuw vlokkend neêr,
» Met hoopen op het veld;
» Nog woei de wind met feller kracht,
» En naselijk geweld.
» Nog was ofschoon de dagtoorts scheen,
» Het noodweer niet bedaard;
» Nog altijd heerschte grimmig streng,
» De wintergod op d'aard.

» Wie is 't, in warme pels gehuld,
» Met ongekend gelaat,
» Die of hij uit de wolken kwam,
» In 't nederig hutje staat.
» Die uitroept Hemel! welk een lot!
» Is dit o Mensch! uw daad;
» En op hen als een Engel Gods,
» Het oog vol deernis slaat?

» Dit is, en blijft, steeds onbekend,
» Wijl 't niemand heeft gemeld;
» Doch wel, dat hier het ongeluk,
» Zeer ras was weggesneld.
» Zoo werd des weduws smeekgebed,
» Der weezen klagt gesmoord;
» En werd des vaders laatste beê,
» Voor Godes Troon verhoord.

's Hertogenbosch, den 22 Januarij 1847.

H. G. C.

Advertentien.

*** Die iets verschuldigd zijn aan, of te vorderen hebben van de nalatenschap van wijlen den Heere JOHANNES KOLB en mede wijlen zijne Echtgenoote Mejufvrouw ANNA MARIA VAN DER BOLLE, beide te *St. Michiels-Gestel* overleden, gelieve daarvan voor 15 Februarij opgaaf of betaling te doen aan den Executeur G. J. BUDDEMEIJER, te *Boxtel*.

TE HUUR,

Tegen 1°. Mei aanstaande, een schoon en wel doortimmerd KOOPMANSHUIS met PAKHUIS, van ouds genaamd *het Trapje*, door deszelfs ruimte tot alle vak geschikt, hetwelk reeds 30 jaren met het beste succes tot het Manufacturen vak is gebruikt, staande op het beste gedeelte der stad *'s Hertogenbosch*, omtrent de Groote Markt. Te bevragen met *vrachtvrije* brieven bij den Eigenaar

J. A. P. DE BONT.

STOFFEN VERWERIJ,
te 's Bosch.

De ondergeteekende heeft de eer zijne geëerde begunstigers te berigten, dat bij alle soorten van ZIJDEN, KATOENEN en WOLLEN STOFFEN, zouwel voor heeren Geestelijken voor Kerken, als voor Particulieren, Magazijnen en Winkels in Manufacturen in alle lichte en donkere kleuren verwt, de kleuren en glans zal niets te wenschen overlaten en niets afgeven, zullende hij zich door eene soliede en goedkoope bediening het vertrouwen zijner geëerde Begunstigers meer en meer trachten waardig te maken.

J. GOLIJ.

Stoffenverwer, Colperstraat No. 92.

De COMMISSIE VAN VOEDING van het 1e Regiment Lanciers, zal op Maandag den 1 Februarij 1847, des middags ten een ure, ten bureele van den Kapitein-Kwartiermeester van genoemd Regiment, in de Orthenstraat, aan den minstinschrijvenden aanbesteden, de levertantie van **Aardappelen**, ten behoeve van de Menages, en zulks voor den tijd van *drie* maanden, aanvang nemende den 1 Februarij aanstaande.

De billetten van inschrijving moeten op gezegeld papier zijn, en voor of op gemelden dag en uur worden gebragt in eene gesloten bus, en het bureau van den Kapitein-Kwartiermeester worden [illegible], alwaar tevens de voorwaarden ter [illegible].

's Bosch den 20 January 1847.

Bij afwezigheid van den Kolonel, Kommandant van voormeld Regiment,

De Luitenant Kolonel,
VAN UTENHOVEN.

TE WAALWIJK

wordt

TE HUUR of TE KOO

AANGEBODEN OM DADELIJK TE AANVAARD

Een hecht, sterk, weldoortimmerd, zoo goed nieuw HEERENHUIS, voorzien van ruime mers, en van al wat men aan een net zoude kunnen verlangen; met grooten en zeer geschikt voor bijbouwing tot oprig van allerlei Fabriekwezen.— Twee derde Kooppenningen kan, des verkiezende, op koop blijven staan.

Adres V. M. W., met *franco* brieven bij Boekhandelaar D. A. A. DE ROOY, te *'s B*

*** Bij *J. F. BRAAM*, Boekhandelaar te *terdam*, is van de PERS gekomen en krijgbaar:

VERZAMELING

VAN

TOEPASSELIJKE GEBED

BIJ HET

JUBILÉ

van Z. H. Paus PIUS IX.

Voorafgegaan van het HERDERLIJK ONDERR en de BEPALINGEN,

Groot 36 bladzijden.— Prijs 10 Cents.

Heeren Boekhandelaren gelieven hunne bestel gen cito te doen.

LEES HIER!
Uit de hand te Huur,

met 1°. Mei een wel ter Nering staande KO MANSHUIS geschikt voor alle Trafieken op beste gedeelte der Stad aan de Groote Ma aanzien van dieverse BEHANGEN KAME Roijaal, VOORHUIS ruime KEUKEN met in metselde KOOKKAGCHEL, 2 OPENPLAATSE groot PAKHUIS en ZOLDER er boven, he KELDER, PRIVAAT en de Dieze etc. alles w tot een KOOPMANSHUIZING behoort.

Alsmede **Uit de hand te koop** t staande WINKELS- en TOONBANKEN al derzelver toebehooren.

Graanmarkt

van 's HERTOGENBOSCH.

Vrijdag en Zaturdag 22 en 23 Januarij.

ROGGE *f* 9,85 *f* 10,00 a *f* 10,40.
BOEKWEIT *f* 7.00 *f* 7,50 a *f* 7,65.
HAVER *f* 3.30 *f* 3.65 a 4,00.

Beurs van Amsterdam.

Zaturdag 23 Januarij ten 4 ure.

W. S. 2½ pCt. 58⅛, ¼, ⅜, ½. Dito 3 pCt. 71. Dito Cert. 4 pCt. 91⅝, ½. Handelm. 172½. Ardoins 80 p. st. 1 Dito 510 p. st. 10½ pCt. Spanje 3 pCt. 36. Dito Binnenl. pCt. 30⅛. Port. 3 pCt 37½. ⅛ Dito 4 pCt. 36¼, ½. Dp. Stieg en Co. 86⅞. Mexik. van 100 p. st. 22.

OPGAVEN van de Hoogte der Rivieren de Maas te Grave en v de Dieze te 's Bosch, waargenomen des morgens ten 8 ure

Dato	MAAS te GRAVE: BOVEN AP.		GEWASSEN	GEVALLEN	DIEZE te 'S BOSCH. BOVEN O.		ONDER O.		GEWASSEN	
Jan	ell.	dm.	dm.	dm.	ellen	dm.	ellen	dm.	dm.	dm.
24	7	25	1	»	»	»	»	»	»	»
25	»	»	»	»	»	»	0	82	4	»
	»	»	»	»	»	6	0	»	»	»
	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»

De O. te 's Bosch de 4 el 11 duim beneden

Hoogte van Heden te Keulen, dem 22 Jan. 6 voet 0

Ter Drukkerij van D. A. A. DE ROOY te *'s Bosch.*